

Αριθμός 4318

ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2001
ΜΕΧΡΙ 2009
(Νόμοι 30(Ι) και 122(Ι) του 2001, 139(Ι) του 2002, 10(Ι) και
80(Ι) του 2003, 144(Ι) του 2004, 117(Ι) του 2005, 9(Ι) και 82(Ι) του 2007
και 108(Ι) του 2009)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 10

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής ο «Έφορος»), ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 10 των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2009, (εφεξής καλουμένων ως ο «Νόμος»), εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο κινήτρων για επενδύσεις αιεφόρου εμπλουτισμού και αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος (2η προκήρυξη)

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ:

Στις 27 Αυγούστου 2010 κοινοποιήθηκε από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων προσχέδιο νέου Μέτρου ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο κινήτρων για επενδύσεις αιεφόρου εμπλουτισμού και αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος (2η προκήρυξη)» (εφεξής το «Μέτρο») που τροποποιεί υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων με τον ίδιο τίτλο. Η Απόφαση του Εφόρου με Αριθμό 298, με την οποία ενέκρινε το υφιστάμενο μέτρο, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας με αρ. 4316 της 24^{ης} Οκτωβρίου 2008.

Στις 15 Οκτωβρίου 2010 αποστάληκε στον Έφορο με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο το τελικό προσχέδιο του νέου Μέτρου, μετά την οριστικοποίησή του από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού και τη Διαχειριστική Αρχή, ήτοι το Γραφείο Προγραμματισμού.

Η Αρμόδια Αρχή επιθυμεί να επιφέρει ένα σημαντικό αριθμό τροποποιήσεων στο υφιστάμενο σχέδιο ενισχύσεων, στη βάση των εμπειριών που αποκόμισε κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής του. Αρκετές από τις τροποποιήσεις αυτές αφορούν διευκρινίσεις ορισμών, καλύτερη διατύπωση ορισμένων εννοιών για τις επιλέξιμες επενδύσεις, εξειδίκευση των αναγκαίων πιστοποιητικών/αποδεικτικών στοιχείων που οφείλουν να προσκομίζονται οι αιτητές και παρουσίαση πιο λεπτομερών/αντικειμενικών κριτηρίων για τη βαθμολόγηση των επενδυτικών προτάσεων. Επίσης, καταργήθηκε η κατηγορία περιοχών μεταβατικής στήριξης 2007 – 2008 του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2007 – 2013 (Ζώνη II), που ίσχυε ούτως ή άλλως πριν από την 31.12.2008, και ενσωματώθηκε στη Ζώνη III, δηλαδή στις περιοχές που δεν επιτρέπεται η χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων.

Ένα άλλο μέρος των τροποποιήσεων στοχεύει στην αλλαγή ορισμένων όρων του υφιστάμενου μέτρου. Αυτές είναι οι ακόλουθες:

- A. Αφαιρέθηκε από τις επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις ο ιατρικός τουρισμός.
- B. Αυξήθηκε το ελάχιστο αναγκαίο ποσό επένδυσης για συνεδριακά κέντρα, έτσι ώστε να συνάδει με τις αυξημένες απαιτήσεις του νέου ορισμού για αυτήν την κατηγορία επένδυσης.
- Γ. Αυξήθηκε το μέγιστο ποσό ενίσχυσης που μπορεί να παραχωρηθεί για τη δημιουργία θεματικών πάρκων/κέντρων.
- Δ. Εισήχθησαν υποχρεωτικές δαπάνες για το Σκέλος Α του υφιστάμενου σχεδίου, που περιλαμβάνει τις επιλέξιμες επενδύσεις εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος.
- E. Τέθηκαν χρονικά όρια για την έναρξη των επενδύσεων μετά την έγκριση των δικαιούχων.
- ΣΤ. Καθορίστηκε ως ελάχιστη περίοδος διατήρησης της επένδυσης από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις τα τρία αντί τα πέντε χρόνια.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ:

Σύμφωνα με το άρθρο 10(5)(α) του Νόμου, σε περίπτωση που η Αρμόδια Αρχή προτίθεται να προχωρήσει σε τροποποίηση μέτρου κρατικών ενισχύσεων εγκριθέντος δυνάμει του άρθρου 10 του Νόμου, προτού αυτή προβεί στην εφαρμογή τέτοιας τροποποίησης, κοινοποιεί την προτιθέμενη τροποποίηση στον Έφορο και αναμένει την έκδοση απόφασής του αναφορικά με αυτήν. Σύμφωνα με το άρθρο 10(5)(β) του Νόμου, ο Έφορος, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και την έκταση της κοινοποιηθείσας τροποποίησης, αποφασίζει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος κατά πόσο θεωρεί την τροποποίηση μη ουσιώδη, στην οποία περίπτωση ενημερώνει την Αρμόδια Αρχή ότι η αρχική έγκριση του μέτρου κρατικής ενίσχυσης εξακολουθεί να ισχύει ή κατά πόσο θεωρεί την τροποποίηση ουσιώδη στην οποία περίπτωση εξετάζει το τροποποιηθέν μέτρο ως νέο μέτρο κρατικής ενίσχυσης και εκδίδει νέα απόφαση επ' αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 (γ) του Κανονισμού 659/1999 του Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Άρθρου 93 [τώρα, κατόπιν τροποποίησης, Άρθρο 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»)] της Συνθήκης περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής η «Συνθήκη ΕΚ»)¹, οι μεταβολές υφιστάμενων ενισχύσεων αποτελούν νέα ενίσχυση και συνεπώς πρέπει να κοινοποιούνται εκ νέου για έγκριση. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (εφεξής η «Επιτροπή») της 21^{ης} Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Άρθρου 93 (τώρα, κατόπιν τροποποίησης, Άρθρο 107 της ΣΛΕΕ) της Συνθήκης ΕΚ², νοείται ως μεταβολή υφιστάμενης ενίσχυσης κάθε αλλαγή, πλην των τροποποιήσεων καθαρά τυπικού ή διοικητικού χαρακτήρα που δεν είναι ικανές να επηρεάσουν την εκτίμηση του συμβιβασμού του εκάστοτε μέτρου ενίσχυσης με την κοινή αγορά. Η τροποποίηση επί το αυστηρότερο προϋποθέσεων εφαρμογής εγκεκριμένου καθεστώτος ενισχύσεων, όπως ο περιορισμός των επιλέξιμων δαπανών και ο περιορισμός του εύρους των δικαιούχων ή των επιλέξιμων δράσεων, συνιστούν μεταβολή υφιστάμενης ενίσχυσης όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 4(2)(γ) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004. Κατά συνέπεια αρκετές από τις τροποποιήσεις που επιθυμεί να επιφέρει η Αρμόδια Αρχή, οι οποίες αναφέρονται πιο πάνω, καθιστούν το υφιστάμενο μέτρο ως νέο μέτρο ενίσχυσης. Ως εκ τούτου επιβάλλεται η έκδοση νέας απόφασης δυνάμει του άρθρου 10(5)(β) του Νόμου.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Όπως αναφέρεται στην προειρηθείσα Απόφασή μου, το μέρος του υφιστάμενου μέτρου που προνοεί παραχώρηση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση. Το εν λόγω συμπέρασμα δε μεταβάλλεται.

Το υπόλοιπο μέρος του κοινοποιηθέντος Μέτρου, το οποίο συνιστά κρατική ενίσχυση, εξακολουθεί να είναι συμβατό με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής, της 6^{ης} Αυγούστου 2008 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ (Γενικός Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία)³ (εφεξής ο «Κανονισμός 800/2008»).

Ο περιορισμός των επιλέξιμων δράσεων (π.χ. η αφαίρεση του ιατρικού τουρισμού) ή το ελάχιστο επιλέξιμο ποσό επένδυσης για τα συνεδριακά κέντρα αποτελούν πρόνοιες που επαφίενται στη διακριτική ευχέρεια της Αρμόδιας Αρχής, χωρίς να παραβιάζουν οποιονδήποτε όρο του Κανονισμού 800/2008. Η αύξηση του ανώτατου ποσού για θεματικά πάρκα επίσης δεν επηρεάζει οποιανδήποτε πρόνοια του Κανονισμού 800/2008, ο οποίος καθορίζει μόνο την ένταση της ενίσχυσης και όχι το ανώτατο ύψος της.

Η συμπερίληψη υποχρεωτικών δαπανών για τις επενδύσεις του Σκέλους Α καθιστά μεν το Μέτρο αυστηρότερο για τους δικαιούχους αλλά δεν παραβιάζει τον Κανονισμό 800/2008, δεδομένου ότι οι επιλέξιμες δαπάνες εμπίπτουν σε αυτές που καθορίζει ο ίδιος ο ως άνω Κανονισμός. Επίσης, η επιβολή χρονικού ορίου για την έναρξη των επενδύσεων μετά την έγκρισή τους από την Αρμόδια Αρχή καθιστά το Μέτρο αποτελεσματικότερο, χωρίς να απαιτείται κάτι τέτοιο από τον πιο πάνω Κανονισμό.

Η μεταβολή της ελάχιστης περιόδου διατήρησης της επένδυσης από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στα τρία αντί στα πέντε χρόνια που υπήρχε στο υφιστάμενο μέτρο είναι συμβατή με το άρθρο 13, παράγραφος 2, του Κανονισμού 800/2008.

Συνεπώς οι μεταβολές στο υφιστάμενο μέτρο ενίσχυσης δε μεταβάλλουν το συμβιβασμό του με το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις. Ως εκ τούτου, το Μέτρο εγκρίνεται από τον Έφορο βάσει του άρθρου 9 Α(α) του Νόμου.

Ωστόσο, όπως αναφερόταν και στην προαναφερθείσα Απόφασή μου, «η παραχώρηση ενισχύσεων σε μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να συνοδεύεται από επαρκή αιτιολόγηση ότι αυτές έχουν χαρακτήρα κινήτρου, όπως διαλαμβάνει το άρθρο 8 του Κανονισμού». Η επισήμανση αυτή εξακολουθεί να ισχύει. Για το λόγο αυτό επιστάται η προσοχή της Αρμόδιας Αρχής στην παράγραφο 29 του προοιμίου του Κανονισμού 800/2008.

4. ΑΠΟΦΑΣΗ:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν Μέτρο με τίτλο «Σχέδιο κινήτρων για επενδύσεις αιεφόρου εμπλουτισμού και αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος (2^η προκήρυξη)» συνιστά μεταβολή υφιστάμενης ενίσχυσης.
- B. Το μέρος του Μέτρου που προνοεί τη χορήγηση ενισχύσεων de minimis δε συνιστά κρατική ενίσχυση καθώς δεν πληροί σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του Άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

¹ Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 83 της 27.03.1999, σ. 1.

² Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 140 της 30.04.2004, σ. 1.

³ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 214 της 9.8.2008, σ. 3.

- Γ. Το υπόλοιπο μέρος του κοινοποιηθέντος Μέτρου πληροί σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του Άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και ως εκ τούτου συνιστά κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, το Μέτρο είναι συμβατό με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής, της 6^{ης} Αυγούστου 2008 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ (Γενικός Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία) και εγκρίνεται από τον Έφορο βάσει του άρθρου 9 Α(α) του Νόμου. Ως εκ τούτου εκδίδεται θετική απόφαση.
- Δ. Επισημαίνονται, ωστόσο, τα ακόλουθα:
- (i) Η παραχώρηση ενισχύσεων σε μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να συνοδεύεται από επαρκή αιτιολόγηση ότι αυτές έχουν χαρακτήρα κινήτρου, όπως διαλαμβάνει το άρθρο 8 του Κανονισμού 800/2008. Ο Έφορος εφιστά, εν προκειμένω, την προσοχή της Αρμόδιας Αρχής στην παράγραφο 29 του προοιμίου του Κανονισμού 800/2008.
 - (ii) Σε κάθε επιστολή έγκρισης που θα αποστέλλει η Αρμόδια Αρχή στους δικαιούχους θα πρέπει να περιέχεται ρητή παραπομπή στις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού 800/2008, με αναφορά των σχετικών διατάξεων, του τίτλου και των στοιχείων δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ε. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού.

(Χρίστος Ανδρέου)
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

Λευκωσία, 2 Νοεμβρίου 2010

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.06.002.324 (802.2.1/4.3/6.1.1.10)